Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 110 (15433) | 1980 оной майн 13, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ ЖЭЛДЭ-ГАБШАГАЙ АЖАЛ

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ—БАЯН ҮРГАСАДА

ҺҮНИ, ҮДЭРЫЕ ИЛГАНГҮЙГӨӨР

Эртэ үглөөнһөө үдэрэй тэн болотор газаа сэлмэг, наратай дулаан байһан аад, Хамар-Дабаанай ойрогоор хүндэ хара үүлэн бөөгнэржэ бүрхэшэбэ. Уданшьегүй баруун хойноһоо хорон хүйтөөр үлеэбэ. Һалхин шанга дажа, гэнтэ саһаар шэдэржэ захалба.

Энэ жэлдэ Сэлэнгын районой Сэлэнгын совхозой лугомелиоративна оньһожоруулагдамал отрядай механизаторнууд, луговодууд байгаалиһаа хайра хүлеэжэ байнгүй, даалгагдаһан саблаланайнгаа үрэжэлыень һайжаруулһанай ашаар ургасыень эрид дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэһэн юм. Тиин мүнөө тус ажахыда энэ хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдана. Тэрэшэлэн бүлүүр зургаан станци үдэр, һүнигүй хүдэлгэгдэжэ, Олтирог дээрэхи болон голой эрьеэрхи саблаланд ундалуулна.

Дээрэ дурсагдагша станцинуудай хоёрынь мүнөө Сэлэнгын эрьедэ зэргэлүүлэн тодхогдонхой юм. Тэдэ 230 гектар талмайтай Олтирог уһалжа байна. Эндэ машинистнүүдээр дүршэлтэй механизаторнууд Александр Ушаков, Шамиль Нигматулин гэгшэд ажаллана. Тиихэдэ газар уһалагшаар Юрий Самбуевич Цыренжапов томилогдонхой.

— Манай бүлүүр станцинууд — СНП—50—80 түхэлэй — нилээд хүсэ схэтэй юм. Бидэ эндэ март һарын 20-һоо эхилжэ, ажаллажа байнабди. Энэ 230 гектар талмайтай Олтирогой 40 гектарынь хахалагдаһан газар гэшэ. Эндэ олон жэлэй ногоон таригдана. Хабартаа эртүүр гаргаһан уһамнай нуур таляан болотороо таража хүрэшэнхэй, сайран харагдадаг бэлэй. Һаянай хайлажа, газарайнгаа хүрьһэндэ шэнгэшоо. Мүнөө газараа хоёрдохёо ундалуулжа захалаабди, — гэжэ машинист Шамиль Мутхулович Нигматулин хөөрэнэ.

Газар уһалагшад тусхай томо вагон соо байрланхай. Сабшалангаа һайнаар ундалуулхын тула үдэр бүри ута соргонуудаа заладаг гуримтай. Тиихэдэ уһанайнгаа элдэб хонхоогоор дамжан, дахяад Сэлэнгэ мүрэндөө орохогүйн тула хаалтануудые хэнэ, ханаабуудые малтана.

— Һаядаа бүлүүр станцинуудаа нүгөө эрьедэнь нүүлгэхэбди. Ойрын үдэр-нүүдтэ Сэлэнгэ мүрэнэй мүльһэнэй унажа захалхада, уһаниинь нэмэжэ, бүхы станцинуудай уһанда абтажа магад... Уридшалжал үзэхэбди, — гэзэ Александр Ушаков мэдүүлээ бэлэй.

Адар томо хоёр бүлүүр станци һүрөөтэйгөөр үнхинэлдэн, мүрэнэй тунгалаг уһа шааяса соргоор шэдэлүүлнэ. Энэнь улам саашаа ханаабаар урадхуулагдан. Олтирогой захагүй сабшалан дээрэ урматайханаар тараагдажа, саг зуурын томохон нуур, сөөрэмүүд болон тогтожо сайрана. Эдэ бүгэдые харахада, эндэхид байгаалиһаа хайра хүлеэнгүй, бии байгаа арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэжэ, ган гасуурай гасаланта бэрхэшээлые дабахаар бэеэ зэһэшэнхэй механизаторнуудай хамтын оролдолгын али зэргын хүсэтэй байһаниинь эли болоодхёо бэлэй.

В. ЖИГЖИТӨВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Ушаков, Ю. Цыренжапов.
Авторай фото.

ЭРХИМЛЭНЭ

Барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын хүдэлмэришэд жэлһээ жэл бүри улам ехэ хэмжээнэй ажал хэнэ. Тус поездын коллектив Северобайкальск посёлогой һуури табиһан, эндэ байрын гэрнүүдые, больницын, сад-яслиин байшангай корпусуудые бодхоһон. 1973 ондо Северобайкальскын нефтебазын түрүүшын ээлжээниие ашаглалгада тушааһан байха юм. Эдэнэр мүнөө жэл нефтебазын хоёрдохи ээлжээниие, Курлы, Култун, Нижнеангарск пристаньнуудые, байрын гэрнүүдые ашаглалгада тушааха юм. Түгэсхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табиһан тус коллектив жэлэй эхинһээ шангаханаар хүдэлнэ.

И. П. Романов, И. Н. Тарасов, Л. А. Сегиенко болон бусадай хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд социалис мүрысөөнэй манлайда алхална. Эдэнэр «үйлэдбэриин ашаг үрын, хүдэлмэриин шанарай табан жэлдэ — залуушуулай найдабарита ажал» гэһэн уряа доро мүрысэжэ, амжалтаяа улам арьбадхана. Эрхим шанартайгаар барилга хэжэ, даабаряа үлүүлнэ.

Байгша оной түрүүшын кварталай туршада генподрядаар 2 миллион 550 мянган түхэригэй барилга хэхэ даабаряа 3 миллиондо хүргөө. Өөрын хүсэ шадалаар 1 миллион 308 мянган түхэригэй барилга хэхэ аад, үнэн дээрээ 1 миллион 443 мянган түхэригэй барилга хээ.

— Коллективнай түрүүшын квартал соо муу бэшэ үрэ дүн туйлаба. Саашадаа үшөөл эдэбхитэйгээр барилга хэжэ, түгэсхэхы жэлдэ хараалагдаһан объектнүүдые саг болзортонь, эрхим шанартайгаар тушаахаа болоноли даа. Барилгашаднай һаала дүршэлтэй, оролдосотой, эдэбхи үүсхэл гаргажа байгаад ажалладаг. Бидэнэр арбадахи табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэхэр эрид шиидэнхэйбди, дүүргэжэшье байхабди, — гэжэ барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын главна инженер Ю. П. Ефимов мэдүүлнэ.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ТАРИЛГА 80

ШАНАРЫНЬ ҺАЙН

Фашис Германиие илаһаар 35 жэлэй ойн һайндэрые Зэдын районой механизаторнууд таряалан дээрээ уттаба. Эндэхи хэдэн ажахынуудта тэжээлэй ургамалнуудые тарижа байна. Районой дотороо эгээл түрүүлэн Оёорой совхозой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд тэжээлэй ургамалнуудые тарижа эхилбэ.

Һайндэрэй урда тээ, мүн эдэ үдэрнүүдтэ гурба мянга гаран гектар эртын паар хахалагдаба. Һүүлэй мэдээгээр эртын орооһото ургамалнуудые тариха 5200 гектар газар элдүүрилэгдээд байнхай. Колхоз, совхозуудай таряалан дээрээ газар хахалха 245 агрегат, газарай шииг нойто бариха 130 агрегат хүдэлгэгдэнэ. Мүнөө ажахынуудай механизаторнууд шэнинсэ тарижа захалба.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой таряашад 600 гектар газар хахалаа. Тиихэдэ «Октябрьский» совхозой механизаторнууд 1000 гектар газар элдүүрилбэ.

Д.Д. ГАРМАЕВ.
Зэдын район.

КОМПЛЕКСЫНХИД ТҮРҮҮЛБЭ

Байгша оной нэгэдэхи кварталда Улаан-Удын районой ажахынуудай һаалишад социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, һу һааха уялгала бэелүүлхэ талаар зарим тэды амжалтануудые туйлаа. Хэды хүндэ хүшэр үбэлжэлгын болоошье һаа, районой зарим түрүү һаалишад үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ ехэ һу һааһан байна.

Оньһон аргаар үнеэ һаагшадай дундаһаа «Искра» колхозой Наденнэй һүнэй комплексын һаалишан Капитолина Григорьевна Козлова, «Маяк» колхозой Бурнашевой һүнэй комплексын Галина Аксеновна Михалёва ажалдаа эрхим дүнгүүдые туйлажа, район соогоо нэгэдэхи һуурида гараа. К. Г. Козлова 26 үнеэнһээ 128 центнер гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 534 килограмм һу һааһан байна. Тэрэшэлэн Г. А. Михалёва 30 үнеэдһээ 155 центнер гү, али 523 килограмм һу абажа шадаа.

«Маяк» колхозой Десятниковай комплексын залуу һаалишан Афимия Парамоновна Степанова энэ жэлэй түрүүшын гурбан һарын туршада даалгагдаһан 46 гүнжанһаа 216 центнер гэхэ гү, али тус бүриһөөнь 470 килограмм һу нааба.

Районой фермэнүүдэй дундаһаа һу үйлэдбэрилгөөрөө Доодо-Ивалгын һүнэй комплекс эрхимлээ. Тэндэ Цырен Цыденов, Светлана Дабаева, Пурбо-Ханда Будаева, Руфима Михайлова гэгшэд амжалтатайгаар ажаллаба. Тэдэнэр даалгагдаһан зуу — зуун үнеэнһээ 373 центнер һу һааһан байна.

Колхозуудай һүнэй комплеснуудай дундаһаа Ехэ-Куналейн һаалишад түрүүлээ. Эндэ Крестинья Егоровна Андреева жэлэй эхинһээ хойшо 193 центнер һу нааба, нухэдэйнгөө дундаһаа шалгарба.

Энэ жэлдэ Барыкинай фермын һаалишан М. Ф. Перфильева урагшатайгаар хүдэлжэ эхилээ. Тэрэ нёдондо фермэдээ дундуур ябаһан һаа, харин мүнөө үнеэн бүриһөө 858 килограмм һу нааба, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараа.

Социалис мүрысөөндэ ходоодоо эрхимлэдэг Барыкинай фермый һаалишан Анна Ивановна Булдакова, «Маяк» колхозой — Мария Антоновна Ефимова, Оронгын совхозой — Любовь Бимбаевна Бадмаева, Калининай нэрэмжэтэ совхозой — Мария Моисеевна Мясникова болон бусад ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Гадна Бүряадай худөө ажахын институтдай «Байгал» учхозой һаалишад урдынхидаал адли замай залуушад ябаһаар. Тэдэнэй дундаһаа Галина Владимировна Вторушина, Галина Парфентьевна Олзоева гэгшэд гурбан һарада үнеэн бүриһөө 1266—1110 килограмм һу нааһан алдартай. Мүн тус ажахын Гүрэльбын комплексын түрүү һаалишан Любовь Трифонова энэ хугасаа соо 243 центнер һу абаһан байха юм.

А. НАГАСЛАЕВ.

ТҮЛЭГТӨӨ ОРОО

Ажахы дотороо эгээн түрүүлэн Санномысскын отделениин механизаторнууд хибарайнгаа тарилгада жэгдэрэн ороо.

Бүри апрелиин 25-һаа хойшо паар хахалжа эхилээ бэлэй. Энэ хүдэлмэридэ дүршэлтэй трактористнуудаа В. Борисов, Ю. Дунаев, А. Борисов гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ.

Һүүлэй табан үдэрэй туршада энэ отделениинхид хара таряа паар дээрэ тарижа байнхай. Жэшээнь, эндэ үнинэй механизаторнууд Г. Милоков, В. Ситников, мүн Тарбагатайда — В. Скворцов, И. Капорский гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг тарилгын агрегадууд түрүүшын 200 шахуу гектарта хара таряанай үрэнэ газарай хүрьһэндэ оруулба. Бүхыдөө энэ ургамал 300 гаран гектарта таригдаха юм.

Үсэгэлдэрһоо эхилжэ, шэнинсэ тарижа захалба. Энэнь 1300 гектарта таригдаха байна.

Энээнтэй хамта Хүлэй совхоздо саблаланд уһалалга түлэг дундаа. Луговодууд И. Н. Колбин, И. Л. Краснопсев, В. Е. Хайдуков гэгшэд бүхы 220 гектар саблалангаа бүлүүр станцияр нэгэ дахин уһалжа дүүргээ. Тарбагатайда дүршэлтэй луговодууд Д. Д. Рассадин, Н. А. Тагаев гэгшэд саблалангаа баһал үдэр һүнигүй уһална.

Ю. МАНУЕВ.
Хорин район.

ХАБАРАЙ ХҮДЭЛМЭРИ УЛАМ ЭРШЭДЭНЭ

Ороной механизаторнууд хабарай тарилгын хүдэлмэриие улам эршэмтэйгээр ябуулжа байна. СССР-эй Центральна статистическэ управленийн мэдээсэһэнэй ёһоор, майн 5-най байдалаар 37 миллион гектарһаа дээшэ талмай дээрэ хабарай тарилга хэгдэбэ.

Үнгэрэгшэ долоон хоногой турша соо 19 миллион шахуу гектарта орооһото ургамалнууд таригдаһан байна. Россин Федерацийн, Украиный, Молдавийн, Белоруссийн олон областьнуудай механизаторнууд оньһон техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэнэ.

Үргэн зуруудаар абадаг агрегадуудаар тарилга хэхэдэ, саг ехээр алмагдана. Газар хахалхадаа, орооһото болон бусад ургамалнуудые тарихадаа, эдэнийе хэрэглэнэ. Технологическа түхеэрэлгэнүүдые таарулан табилга хүдэлмэри хурдан түргөөр ябуулха арга олгоно.

Орооһото болон орооһото-бобово ургамалнууд (кукуруза оруулалсангүй) 21 миллионһоо дээшэ гектарта таригдаа. Ажахынуудта хүдэлмэриин шанарта онсо анхарал хандуулагдана. Арадай хиналтын постнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд газарай хүрьһэ бэлдэлгын, үтэгжүүлгэнүүдые оруулалгын, тарилгын хойноһоо наринаар хинана.

Ороной олон зононуудта эртын ба оройн ургамалнуудые тарилгын болзор тудалдаһан байна. Эгээл нимэһээ хабарай тарилга үргэлжэ хэгдэнэ бшуу. Нимэ эрхэ байдалда хүдэлмэриин болзорые наринаар сахижа, бүхы ургамалнуудай үрэнэ саг соонь һуулгаха гэһэн тон шухала удха шанартай байна. Нимэ зорилготойгоор олонхи ажахынуудаа оньһото техникээ 2—3 халаанаар, газар хахалагдана түхэреэн сүүдхэрнь хэрэглэнэ.

Таряашад техническэ ургамалнуудта анхаралаа ехээр хандуулна. Хоёр миллионһоо дээшэ гектарта — саахарай свекло, 1,9 миллион гектарта нарин сэсэг таригданхай.

Тиихэтээ хамта ажахылууд хартаабха, овощ, тэжээлэй ургамалнуудые тарина.

(ТАСС).

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

АЖАЛ—ШАГАЙ ЖАЛ

Ороной малшад үбэлжэлгын халуун хаһа сагые амжалтатайгаар түгэсхэжэ байна.

Малай үбэлжэлгын, ута хабарай сагай хүшэр хүндэ эрхэ байдалда габшагай ажалай һаранууд үнгэрбэ. Малай фермэнүүд болон комплексныуудай олонхи коллективүүд продукци үйлэдбэрилхэ ба худалдаха даабаряа дүүргэхэнээ гадна, үлүүлнэн байгаа. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 1980 оной нэгэдэхи кварталда бүхы орон дотор нилээд ехэ үхэр мал, гахай, хонид болон шубууд худалдагдаһан байна. Россин Федерацийн, Узбекистанай, Казахстанай, Латвийн, Киргизэй ба Эстониин ажахынуудта продукцийн ургалта 7—29 процент болобо.

Малай тэжээл элбэг хүрэхөөр бэлдэжэ, үбэлжэлгын хаһые түгэс бэлэдхэлтэйгээр уттаһан ажахынууд амжалта туйлаһан байна. Энэнь һу һаам дээшэлүүлхэ, малай шэгнүүр нэмээхэ арга олгоо.

Мүнөө малшад үхэр малай ба шубуудай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, малай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха талаар 1980 оной уялгануудые дүүргэхын тула ехэ оролдолго гаргажа байна. Ороной урда районуудай ажахынууд малай тэжээл бэлдэжэ захалба. Ерэхэ үбэлжэлгэдэ элбэг хүрэхэ тэжээл бэлдэхын тула ехэ юумэн хэгдэнэ. Байгша ондо олонхи ажахынууд тэжээлэй ургамалнуудые тариха талмайгаа нилээд ургэдхэжэ, газараа һайнаар ашаглаһанай, ногооной ба корнеплодуудай ургаса дээшэлүүлһэнэй, саблаланд болон бэлшээридэ эзэн ёһоор хандаһанай ашаар жэл хахад-хоёр жэл соо хүрэхэ тэжээл бэлдэхые хараална.

КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Советэй һаяын тогтоолоор малай үбэлжэлгэдэ амжалтатайгаар бэлдэхэ тодорхой хэмжээнүүд хараалагданхай. Партийна, совет, хүдөө ажахын зүргаанууд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малай байрануудые, тэжээлэй цехүүдые, складай байрануудые, силос, сенаж дараха газарнуудые хаһа саг соонь заһаха, бэлдэхэ уялгатай. Фермэнүүдые уһаар, электрын эльшэ хүсөөр, түлишөөр таһалгаряагүй хангаха, тэжээл хубаарилан үгэлгые, малай байра соохие сэбэрлэлгые оньһожоруулха, үбэлжэлгын үедэ тэжээлэй цехүүдэй, котельнэнүүдэй, трансформаторна подстанцинуудай ба бусад барилгануудай хүдэлмэриие һааталгүй һайнаар ябуулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаа.

Үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ гээшэ гансал малшадай бэшэ харин барилгашадай хэрэг болоно. Эдэнэр 1980 ондо малай байрануудые, тэжээлэй цехүүдые, силос болон сенаж дараха түхеэрэлгэ барилгые, һэльбэн шэнэдхэлгые, болзорһоонь урид ашаглалгада оруулалгые түргэдхэхэ хэмжээнүүдые абадаг юм. Нимэ зорилготойгоор зарим колхоз, совхозуудта ажахын тоосондо оруулагдаһан хүдөө ажахын бусад предприятинуудта үдаан болзорой урьһаламжа үгэхыень СССР-эй Госбанкда зүбшөөгдөө.

Продукци үйлэдбэрилгээ үргэдхэхын тула малшад хабарай, зунай сагые һайнаар хэрэглэхые оролдоно.

А. ФИЛАТОВ,
ТАСС-ай корр.
Москва.

ЗАХИЛ ҺАЙНААР ДҮҮРГЭГДЭНЭ

Улаан-Удын локомотив-вагон заһабарилгын заводой заһабарилгын-механическа цехэй коллектив табан жэлэйнгээ түсэбэй дүүргэлтын графигые бүхы технико-экономическа талаарнь сүм дүүргэн хүдэлдэг юм. Үнгэрэгшэ жэлэй дүрбэн квартал удаагаар, мүн байгша оной түрүүшын кварталай дүнгүүдээр тус цехэй коллектив заводойнгоо дирекци, партком, завком болон ВЛКСМ-эй комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Энэ цехэй коллектив гансашье өөрынгөө заводой цех, участогуудай бэшэ, мүн городойнгоо, Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй, Монголой Арадай Республикын промышленна предприятинуудай захяа дүүргэдэг юм. Захилнууд ходоодоо саг соогоо гөлөдөһөгүйгөөр бэлдэгдэдэг. Эндэ алтан гарта мастернууд, токарьнууд Мария Рындина, Дмитрий Наталенко, Владимир Сорока, фрезеровщик Евгений Белеслудцев, слесарьнууд Леонид Бун, Валерий Капустин гэгшэдэй хубита ехэ байха.

Д. ДАРМАЕВ,
рабкор.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ
тобто мэдээсэл

ГОЛ АСУУДАЛ — ЭЛБЭГ ТЭЖЭЭЛ

КПСС-эй Гусиноозерско горкомой пленум боложо, будүүн болон шэмэтэ тэжээл үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ ба тэрэнэй шанарыень һайжаруулха тухай асуудал зүбшөн хэлсэбэ. Партиин горкомой нэгэдэхи секретарь М. Ж. Шагдаров тус асуудалаар элидхэл хээ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ районой колхоз, совхозуудта ниитын малай үбэлжэлгэ тон шахардуу байдалда үнгэргэдэнэ. Гол шалтагааниинь гэхэдэ, олонхи ажахынууд бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэжэ шаданагүй. Тиимэһээ мал ажалай продуктнууд түсэбөөр хараалагдаһанһаа доогуур абтана гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Худөө ажахын бүхы ургамалнуудай ургаса эрид дээшэлүүлхэ талаар городской партийна организаци тодорхой хэмжээнүүдые абана. Хэр ган гасуур болобошье һаань, зарим ажахынууд муу бэшэ ургаса хуряажа абана. Жэшээлхэдэ, коммунистнууд Б. Р. Жамбалов, Ю. М. Запарин тэгшэдэй даадаг кукурузашадай звенонууд гектар бүриһөө 170—200 центнер энэ шэмэтэ ургамал хуряажа абаһан байха юм.

Гэбэшье олон ажахынууд тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэнэгүй. Нэн түрүүн, энэ юуныһээ болоной гэхэдэ, агротехническэ зүбшэл заабари хазагайруулагдана. Паар ехээр хахалагданагүй. Тиихэдэ ороohото болон олон жэлэй ногоо тариха худэлмэри тааруу зохид саг соогоо хэгдэнэгүй. Тиигэхэдэ үтэгжүүлгэ үшөө һайнаар хэрэглэжэ шаданагүйбди гэжэ элидхэлшэ хэлээ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадажа үгэ хэлэһэн XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ А. А. Никитин, Сэлэнгын совхозой кукурузашан Ю. М. Запарин болон бусад тэжээлэй найдамтай үндэһэ һуури байгуулха талаар өөһэдынтөө һанамжа хэлэһэн, ябуулжа байгаа худэлмэри тухайгаа хөөрэһэн байха юм.

«1980 ондо бүдүүн болон шэмэтэ тэжээл үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ ба тэрэнэй шанарыень һайжаруулха нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой эрилтын ёһоор бүхы арга боломжоо хэрэглэн, габшагайгаар худэлхэ, тодорхой хэмжээнүүдые бэелүүлхэ шидхэбэри пленум дээрэ абтаба.

И. НАМСАРАЕВ.

ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой лекционно зал соо худөөгэй корреспондентнүүд болон хэблэлэй эдэбхитэдэй суглаан һая болоо. «Үзэл сурталай, политическэ-хүмүүжүүлгын худэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолһоо уламжалан бэелүүлэгдэхэ районой газетын болон нютагай радиогой, худэлмэришэн болон худөөгэй корреспондентнүүдэй зорилгонууд» гэһэн элидхэл райкомой агитаци болон пропагандын таһагые даагша нүхэр К. Е. Малыгин хээ.

Элидхэлшэ районойнгоо «Бичурский хлебороб» газетын 1979 оной худэлмэри дээрэ тогтожо, дутуу дундануудыень элирүүлээ.

Бэшүүрэй совхозой худөө бэшэгшэ Х. Очиров үгэ хэлэхэдээ, газетын хуудаһануудта шүүмжэлхы материалнууд үсөөнөөр толилогдоно, толилогдоһоншье статьянууд гүнзэгы удхагүй, ёһотой һайн шэнжэлэлгүй гэжэ тэмдэглээ.

— Районоймнай газетэдэ ТАСС-ай материалнууд ехэ һуури эзэлнэ. Тэдэнэй хэмжээе бага болгоод, нютагай жажабайдалһаа материалнуудые олоор үгэбэл, газетэмнай һонирхолтой, уншагшадтаа хүлеэгдэдэг болохо һэн ха, —гэжэ колхоз, совхозууд хоорондын ой модоной ажахын директор А. С. Кочетов һанамжаяа хэлээ.

Ниитын малда тэжээл бэлэдхэлгын, залуушуулые хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар газетэдэ багаар бэшэгдэнэ, профсоюзай ажабайдал тухай материалнууд үсөөн хэблэгдэнэ, жанрай талаар газетэ дутуутай байна гэжэ бусад үгэ хэлэгшэд шүүмжэлээ.

«Бичурский хлебороб» газетын редактор Г. И. Громов, Бэшүүрэй райкомой секретарь И. П. Ефимов тэгшэд суглаанай түгэсхэлдэ үгэ хэлээ. Хэблэлэй эдэбхитэд Хүндэлэлэй грамотанууд болон дурасхаалай бэлэгүүдээр шагнагдаа. Тус суглаандa хабаадагшад газетын уншагшадта хандаһан хандалга абаһан байна.

М. ОРЛОВ.

КПСС-эй ЦК-гай июлиин (1978 он) Пленум дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев дэлгэрэнгы элидхэл хэхэдээ, «Ажахынуудай, районуудай, областьнуудайшье зарим хүтэлбэрилэгшэд үбһэ, сенаж, силос, корнеплод үйлэдбэрилгые ехэ болгохо, тэрэнэй шанарые һайжаруулха гэжэ ёһотоор оролдоногүй. Тэжээлэй дуталдаһые концентрадаар, гүрэнэй неесэһөө абадаг ороohоор хангаха гэһэн үсөөн бэшэ оролдолго гаргагдана. Энэннһээ болжо тэжээлдэ зорюулагдаһан ороohоной гаргаша хэмжээгүй ехээр ургана, харин ондоо бусад тэжээл хэрэглэхэ ябадал хороно гэжэ тон зүбөөр шүүмжэлэн тэмдэглээ бэлэй. Үнэн дээрэнь абажа харабал, манай районой ажахынуудта иимэ дутагдал али олон үзэгдэнэ. Тиин малай тэжээл элбэгжүүлхэ талаар ушардаг дутагдалнуудые дары усадхахын тула ажахыдамнай зохихо хэмжээнүүд абтажа байна.

Манай совхоз түргэн урасхалта Онёо голой эрье шадар түбхинэнхэй. Ажахыдамнай 1414 гектар сабшалан даалгагданхай юм.

Саашадаа газарайнгаа үрэжэл һайжаруулангүй адууһа малайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлжэ, һу, мяха, нооһо ехээр үйлэдбэрилжэ бирахагүй байһанаа мэдэрхэдээ, Хабаржаанай 963 гектар сабшалангай үрэжэл һайжаруулхаар шидээ һэмди. Энэ сабшалан диилэнхидээ дошо болдог, дэгнүүлээр хушагданхай, урданнаа адхашье үбһэн абтадагүй байһан юм. Тиимэһээ энэ нэлэнхы хабтайһан газарые нютагай хүн зон «зэрлиг тала» гэжэ нэрлэдэг бэлэй.

1976 ондо Хабаржаанай ашаглагдадаггүй энэ газарай үрэжэл үндэһөөрнь һайжаруулхаар шидээд, зургаан звено байгуулаабди. Эдэ звенонуудые дуршэлтэй луговод В. Городецкий, Г. Мисюркеев, А. Чирков гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Мүн Сагдуулай-Хушуунай сабшалан—Н. Гаськово, Дворецкиин —Г. Бельково, Бодоной —П. Кожевиндэ, һубын сабшалан В. Бельково даалгагдаа бэлэй. Бүхы сабшалангаа эзэтэй болгоһоной удаа үрэжэлыень үндэһөөрнь һайжаруулха худэлмэриин түсэб зохёогдоо гээшэ. Удаань луговодуудайнгаа ажалые звеньевой аргаар эмхидхэбди. Иигэжэ эзэтэй болгогдоһон сабшаламнай жэл бүри үргэдхэгдэхэһөө гадна, үргасаньшье дээшэлжэ, үрэжэлынь хараа байса һайжаржа захалаа юм.

Түрүүшынгээ жэлдэ үрэжэл һайжаруулха ажалаа үргэн дэлгэжэ, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаһан тогтоол саашадаа сабшалангай үрэжэл һайжаруулжа, баян ургаса хуряадаг болохоор ажахы бүхэниие уялгалба гээшэ. Мүнөө совхоздомнай бага гаргашатайгаар малай тэжээл элбэгжүүлхэ арга боломжо яһала бии. Хэрбээ июниин эхин болотор газарай үрэжэл һайжаруулха худэлмэрээ эмхитэйгээр ябуулбал, түсэбһөө гадуур 7000 гектарта культуртехническэ худэлмэри хэжэ, һайн шанартай ногооной үрэһэ тарижа үрдихэ һанабди. Иигэжэ тэрэл 700 гектарһаа 10 мянган центнер гэхэ гү, али гектарай 15 центнер үбһэн абтахаар багсаагдана.

Совхоздомнай мүнөө мелиоративна худэлмэри хэхээр С-100 түхэлэй хүндэ трактор үгы юм. Тиимэһээ «Буреодстрой» трестын Баргажаной ПМК-да хандажа, туһелэмжэ үзүүлхыень гуйбабди. Тээд дурсагдагша ПМК манай эрилтые саг болзортонь бэелүүлнэгүй. Ушарынь хадаа ПМК-гай худэлмэришэдэй, механизаторнуудай ажал һайнаар эмхидхэгдэгүй байхаһаа гадна, хинан шалгагданагүй. Энэннһээ уламжалан хэдэн удэреер ажалаа орхёод, гэртээ бусажа амарна.

Мүнөөшье ПМК-гай худэлмэридэ иимэ дутагдал ушарһан заидаа. Манай сабшалан толой эрье шадарай намагшаһан газар юм. Тиимэннээ апрелиин эсэстэ, май һарадэ хүндэ трактораар худэлмэрилхын аргагүй гээшэ. Баргажанай ПМК-гай мэргэжэлтэд хүтэлбэрилэгшэд энэниие һайн мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээнүүдые абанагүй, урда мэтэ үнжагайруулжа байна.

Һаяхан совхоздомнай партийна нэмэл суглаан үнгэрмэдэ, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Суглаанда хабаадагшад байгша ондо малай тэжээл элбэгжүүлхээр зорилгонуудые хараалһан. Тодорхойлбол, 31108 центнер үбһэ һурилжэ, 11000 центнер сенаж дараха, 7892 центнер зеленко бэлэдхэхээр шидээ гээшэ. Мүн 5000 центнер үбһэ тюк болгон уяжа багсалха ба бүхы үбһэнэйнгөө 30 процентые «ИРТ-165» түхэлэй машинаар хэршэхэ байнабди. Хараалагдаһан эдэ зорилгонуудаа сүм бэелүүлхын тула мүнөө бүлүүр 7 станци худэлгэгдэнэ. Тиихэдэ саг үргэлжэ худэлгэгдэхөөр тодхогдоһон станцимнай Онёо голой уһанай нэмэхэдэ, майн арбаадаар худэлгэгдэжэ захалаа. Эдэ үдэрнүүдтэ хүбхэнтэһэн саблаан борнойлхо, мүн наг шэбхэ хүрьһэндэнь тараяха худэлмэри эзргэ ябуулагдана.

Мүнөө үедэ манай һанаа зобоohон түргэн шидхэгдэхээр болоhон онсо шухала асуудалнууд захаһаа бии. Нэн түрүүлэн шэнээр баригдаһан уһалууриин системэнүүд саг болзортоо ашаглагданагүй. Жэшээлбэл, 300 гектар сабшалан, хахалагдаһан газар ундалуулха Герасимовска уһалууриин системэ баригдабашье, 6 километр утатай каналынь малтагдаагүй байнаар. Мүн һүбын уһалууриин системэдэ даамбань баригдаад, 5 километрэй канал баһал малтагдажа бэлэн болоогүй. Энэннэй ашаглагдабал, бидэ 200 гектар хахалагдаһан газар, 400 гектар бэлшээри уһалга аргатай болохо һэмди. Эдэ барилгаануудай проектно-сметнэ документнүүдынь зохёогдожо бэлэн болонхой. Хүсэд хүрэхөөр мүнгэ зөөри һомолхобди гэжэ «Бурятскотопром» нэгэдэл найдуулһаншье байха. Тиин А. К. Толстихинай хүтэлбэрилдэг ПМК-гай худэлмэришэд дурсагдаша системэнүүдые 1979 оноо барижа захалбашье, ашаглалгада тушаахаар яаранагүй.

Герасимовска уһалууриин системын барилгада сметын ёһоор 82 мянган түхэриг, һүбын уһалууриин системын барилгада 16 мянган түхэриг мүнгэн гаргашалагдаһан юм. Ашаглалгада тушаахаар үлэһэн ажалайнь түлөө 42 мянган түхэриг мүнгэн нэмэжэ үгтөө. Тиимэнээ бидэ эдэ системэнүүдые ойрын сагта ашаглалгада тушаахыень хүлеэжэ байнхайбди. Хэрбээ ашаглагдабалнь, газараа уһалха аргатай болохо һэмди.

Зүгөөр уһалууриин системэнүүдэй барилгые түргэдхэхыень ПМК-гай хүтэлбэрилэгшэдтэ хандахадамнай, найдуулхаһаа бэшэ ондоо ямаршье худэлмэри ябуулнагүй. Хэрбээ нигэжэ хооhон найдуулгаар һанагаа амаранхай һуубал, малай тэжээл яагаад элбэгээр бэлэдхэгдэхэб даа. Энээн тушаа үшөө дахин бодомжолхоор болоод байна.

Бодоной сабшалан уһалха тухай хэлэбэл, арбадахи табан жэлэй туршада Онёогой баруун бэеын уһалууриин системэ барихыень хэды дахин эрилтэ табяа һэмди. Энэ системэ дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ баригдажа захалһаа аад, орхигдошонхой. Урдандаа барилгашад Онёо голой уһые Елифоровой таляанай захада хаалта хээд, тэндэһээ Энэ системэ даймнай урда тээхи жэлнүүдтэ баригдажа захалһаа аад, орхигдошонхой. Урдандаа барилгашад Онёо голой уһые Елифоровой таляанай захада хаалта хээд, тэндэһээ

Зүгөөр уһалууриин системэнүүдэй барилгые түргэдхэхыень ПМК-гай хүтэлбэрилэгшэдтэ хандахадамнай, найдуулхаһаа бэшэ ондоо ямаршье худэлмэри ябуулнагүй. Хэрбээ нигэжэ хооhон найдуулгаар һанагаа амаранхай һуубал, малай тэжээл яагаад элбэгээр бэлэдхэгдэхэб даа.

ГАЗАРАА ЭЗЭТЭЙ БОЛГОХОДОО...

ФЕРМЭ БҮХЭНДЭ
элбэг, һайн тэжээл

лисэтэйгээр ябуулаагүймнай мэдээжэ. Луговодуудная абаһаар хабартаа газараа бүхы зургаан бүлүүр станцыараа уһалжа захалаа һэн. Тэрээннээ гадна, Онёогой эрьедэ нэгэ станци саг үргэлжэ худэлгэхөөр тодхоо юм. Мүн зарим сабшаландаа наг шэбхэ гаргажа, минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа һэн. Тиихэдэ хүбхэнтэнэн газарыень борнойлжо, хүрьһыень соолоhон, элдэб модо, бургааһыень суглуулжа галдаһан байна.

Удаань май һарын эхин болотор малаа үбэлжөөннөөнь зуһаландань гаргажа, сабшалангаа уһалжа захалаа һэн. Зарим участогуудаа, илангаяа добо газараа хоёр дахин ундалуулаа бэлэй. Энэннһээ гадна, һөөг бургааһан үндэһөөрөө отологдожо, сабшаламнай нилээд үргэдхэгдөө юм. Удаадахи жэлнүүдтэнь энэ ажалаа бүри үргэнөөр ябуулжа, сабшалангай ургаса дээшэлүүлжэ захалаа һэмди.

Харин нёдондо луговодуудная бүлүүр станциннуудаараа 335 гектар газар уһалаа, 220 гектарай хүрьһэндэ наг шэбхэ тараажа, 400 гектарта борнойлго хэһэн байха юм. Мүн 259 гектарта минеральна үтэгжүүлгэ оруулһан, 8500 тонно наг шэбхэ гаргаһан гээшэ.

Совхоздомнай арбадахи табан жэлдэ сабшалангай үрэжэл һайжаруулжа, үргэдхэхэ худэлмэри урдынхиһаа үргэнөөр ябуулагдаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Иланганяа культуртехническэ худэлмэри түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор хэгдэнэ. Иигэжэ сабшалангаа үргэдхэжэ, ногооень һайжаруулнабди.

Эдэ бүхы худэлмэри ябуулһанайнь ашаар гектар бүриһөө ехэ үбһэн хуряагдажа һүрилэгдэнэ.

Һаяхана КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаһан тогтоол саашадаа сабшалангай үрэжэл һайжаруулжа, баян ургаса хуряадаг болохоор ажахы бүхэниие уялгалба гээшэ. Мүнөө совхоздомнай бага гаргашатайгаар малай тэжээл элбэгжүүлхэ арга боломжо яһала бии. Хэрбээ июниин эхин болотор газарай үрэжэл һайжаруулха худэлмэрээ эмхитэйгээр ябуулбал, түсэбһөө гадуур 7000 гектарта культуртехническэ худэлмэри хэжэ, һайн шанартай ногооной үрэһэ тарижа үрдихэ һанабди. Иигэжэ тэрэл 700 гектарһаа 10 мянган центнер гэхэ гү, али гектарай 15 центнер үбһэн абтахаар багсаагдана.

Совхоздомнай мүнөө мелиоративна худэлмэри хэхээр С-100 түхэлэй хүндэ трактор үгы юм. Тиимэһээ «Буреодстрой» трестын Баргажанай ПМК-да хандажа, туһелэмжэ үзүүлхыень гуйбабди. Тээд дурсагдагша ПМК манай эрилтые саг болзортонь бэелүүлнэгүй. Ушарынь хадаа ПМК-гай худэлмэришэдэй, механизаторнуудай ажал һайнаар эмхидхэгдэгүй байхаһаа гадна, хинан шалгагданагүй. Энэннһээ уламжалан хэдэн удэреер ажалаа орхёод, гэртээ бусажа амарна.

Мүнөөшье ПМК-гай худэлмэридэ иимэ дутагдал ушарһан заидаа. Манай сабшалан толой эрье шадарай намагшаһан газар юм. Тиимэннээ апрелиин эсэстэ, май һарадэ хүндэ трактораар худэлмэрилхын аргагүй гээшэ. Баргажанай ПМК-гай мэргэжэлтэд хүтэлбэрилэгшэдэ энэниие һайн мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээнүүдые абанагүй, урда мэтэ үнжагайруулжа байна.

Һаяхан совхоздомнай партийна нэмэл суглаан үнгэрмэдэ, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Суглаанда хабаадагшад байгша ондо малай тэжээл элбэгжүүлхээр зорилгонуудые хараалһан. Тодорхойлбол, 31108 центнер үбһэ һурилжэ, 11000 центнер сенаж дараха, 7892 центнер зеленко бэлэдхэхээр шидээ гээшэ. Мүн 5000 центнер үбһэ тюк болгон уяжа багсалха ба бүхы үбһэнэйнгөө 30 процентые «ИРТ-165» түхэлэй машинаар хэршэхэ байнабди. Хараалагдаһан эдэ зорилгонуудаа сүм бэелүүлхын тула мүнөө бүлүүр 7 станци худэлгэгдэнэ. Тиихэдэ саг үргэлжэ худэлгэгдэхөөр тодхогдоһон станцимнай Онёо голой уһанай нэмэхэдэ, майн арбаадаар худэлгэгдэжэ захалаа. Эдэ үдэрнүүдтэ хүбхэнтэнэн саблаан борнойлхо, мүн наг шэбхэ хүрьһэндэнь тараяха худэлмэри эзргэ ябуулагдана.

Мүнөө үедэ манай һанаа зобоohон түргэн шидхэгдэхээр болоhон онсо шухала асуудалнууд захаһаа бии. Нэн түрүүлэн шэнээр баригдаһан уһалууриин системэнүүд саг болзортоо ашаглагданагүй. Жэшээлбэл, 300 гектар сабшалан, хахалагдаһан газар ундалуулха Герасимовска уһалууриин системэ баригдабашье, 6 километр утатай каналынь малтагдаагүй байнаар. Мүн һүбын уһалууриин системэдэ даамбань баригдаад, 5 километрэй канал баһал малтагдажа бэлэн болоогүй. Энэннэй ашаглагдабал, бидэ 200 гектар хахалагдаһан газар, 400 гектар бэлшээри уһалга аргатай болохо һэмди. Эдэ барилгаануудай проектно-сметнэ документнүүдынь зохёогдожо бэлэн болонхой. Хүсэд хүрэхөөр мүнгэ зөөри һомолхобди гэжэ «Бурятскотопром» нэгэдэл найдуулһаншье байха. Тиин А. К. Толстихинай хүтэлбэрилдэг ПМК-гай худэлмэришэд дурсагдаша системэнүүдые 1979 оноо барижа захалбашье, ашаглалгада тушаахаар яаранагүй.

Герасимовска уһалууриин системын барилгада сметын ёһоор 82 мянган түхэриг, һүбын уһалууриин системын барилгада 16 мянган түхэриг мүнгэн гаргашалагдаһан юм. Ашаглалгада тушаахаар үлэһэн ажалайнь түлөө 42 мянган түхэриг мүнгэн нэмэжэ үгтөө. Тиимэнээ бидэ эдэ системэнүүдые ойрын сагта ашаглалгада тушаахыень хүлеэжэ байнхайбди. Хэрбээ ашаглагдабалнь, газараа уһалха

ДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДЫЕ ХАЙНААР ХАНГАХА

...союзай Советдэй ...ааяхан боложо, ...эглэгшэдэй коопе... ...ал ябуулгые саа... ...гүжөөхэ ба һай... ...тухай» КПСС-эй ...СССР-эй Министр... ...оведэй тогтоолые, ...эд хэрэглэгшэдэй ...ин этигэмжэтэдэй ...и шиидхэбэринүү... ...лүүлхэ хэм... ...гануд тухай» гэ... ...далаар Буркоопсоюзай ...правленийн түрүү... ...олгошо Л. Г. Ок... ...элидхэл хэбэ.

...й ЦК-гай, СССР-...ринүүдэй Советдэй ...ноябриин 11-дэ ...таһан «Эд хэрэг... ...кооперацийн ажал ...саашадань хүг... ...һайжаруулха ту... ...ол манай ажал ...тон ехэ удха ша... ...ба гээд үгэ хэ... ...эглэбэ. Гэхэтэй ...хэрэглэгшэдэй ...ин туйлаһан ам... ...ые тэмдэглэхэ ...ерэнэй эмхидхэ... ...хын ажал ябуул... ...нэн КПСС-эй ...адын, КПСС-эй Пленумүүдэй та... ...орилтэнүүдтэ х ү... ...йнаар харюу... ...гэжэ түс тог... ...заагдаһан байна. ...е хангаха хэрэг... ...алнууд илангаяа ...нимэһээ эдэ ...ануудаа усадха... ...республикын эд ...эдэй кооперацийн

эмхинүүд оролдолгоёо гаргана гэжэ элидхэлшэ онсолбо.

Ажал хүдэлмэрийнгөө ашаг үрые, шанарые дээшэлүүлхэ, худалдаа наймаанай, нинтын эдеэ хоолой эмхидхэлые һайжаруулха, худалдаа наймаае гүйсэтэй болгохо зорилго мүнөө табигдана гээшэ. Энэ шухала зорилгые бэелүүлхэ талаар Захааминай, Хяагтын, Загарайн, Прибайкалийн, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын районуудай худалдаа наймаанай эмхинүүд зарим тэды амжалтануудые туйлаһан байна. Гэхэтэй хамта, эд бараанай эрьесын түсэб дүүргэдэггүй худалдаа наймаанай предприятинууд үшөөшье олон байнаар.

Республикын худалдаа наймаанай предприятинуудта комплексно оньһожоруулга үргөөр нэбтэрүүлэгдэнэ. Арбадахи табан жилэй дүрбэн жилэй хугасаа соо оньһожоруулга һайнаар хэрэглэһэнэй ашаар худалдаа наймаанай талмай түсэбэй ёһоор 3200 дүрбэлжэн метрээр үргэдхэгдхэ аад, 4120 метр хүрэтэр үргэдхэгдэнэн байна. Һүүлэй дүрбэн жилэй туршада 150 магазин эд бараа хүн зоной өөһэдөө шэлэн абаха гуримда оруулагдаһан байна.

Элидхэлшэ эдэ бүхы һайшаалтай тоо, баримтануудые дурдаха зуураа, дутагдалнуудта гол анхаралаа хандуулба.

Республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперацийн предприятинууд эд бараа худалдаха үнгэрэгшэ жилэйнгээ түсэбые 99,7 процент дүүргэһэн юм.

Эд бараа худалдаха талаар гүрэнэй түсэб дүүргэдэггүй үшар шалтагаан тухай элидхэлшэ сугларгшадта дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ үгөө.

Советдэй суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд ажал худэлмэри тухайгаа хөөрэжэ, дутагдалнуудаа усадхаха тушаа тодорхой дурадхалнуудые оруулһан байна. Мухар-Шэбэрэй райпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ Ю. Д. Васильев, Яруунын районой бэлэдхэлэй конторын директор В. А. Курбатов, Хяагтын районой автомагазинай наймаалагша К. М. Игумнова, Баргажанай райпогой правлениин түрүүлэгшын орлогшо Н. И. Спиряков, Кабанскын райпогой түсэблэлгын таһагай начальник Л. С. Иванова, гүрэнэй худалдаа наймаанай болон потребкооперацийн худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ Е. В. Пластинина болон бусад үгэ хэлэбэ.

Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ А. А. Именохоев суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаба.

Манай корр.

Сэлэнгын районой Ноёхоной участково бөльницада арба гаран жэлэй туршада Э. Д. Лансуева медицинскэ сестрагаар хүдэлдэг юм. Улаан-Удын медицинскэ училищи дүүргэһэнэйнгээ удаа тэрэ эндэ хүдэлжэ, дүй дуршэлтэй болонхой. Медицинскэ сестра мүн лаборантын ажал дүүргэдэг. Коммунис ажалай ударник нютагайгаа хүн зонние, илангаяа хөлын гүүртын малшадые хангаха хэрэгтэ эдэбхи үүсхэл гаргаан хүдэлдэг хадаа олон тоото грамотануудаар шагнагдадаг, хүн зоной һайшаал, магтаалда хүртэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: медицинскэ сестра Эльвира Доржиевна Лансуева.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ЛААН ТУГ ...РЮУЛАГДАБА

...ын худалдаа ... болон нинтын ...предприятинуу... ...1980 оной нэгэдэ... ...ий туршада дэл... ...алис мүрысөөнэй ...ёһоор, нэгэдэхи ...эн Сэлэнгын рай... ...ай коллектив ...обкомой, Буряа... ...эй Министрнүү... ...й, облсовпрофой, ... обкомой дам... ...ан тугта хүртэ...

...ын Улаан туг ...ар ёһололдо зо... ..., суглаае КПСС-эй Гусиноозёрскын горкомой нэгэдэхи секретарь М. Ж. Шагдаров нээгээ. Сэлэнгын райпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ М. Г. Цынгунов «Худалдаа наймаанай, нинтын эдеэ хоолой үйлэдбэринин предприятинуудай 1980 оной нэгэдэхи кварталай худэлмэриин дүнгүүд тухай» элидхэл хэбэ. Райпотребсоюзай коллективэй туйлаһан амжалтануд дээрэ тогтохо зуураа, хүн зоние худалдаа наймаанай талаар хангалгые улам һайжаруулха тухай гол зорилгонуд дээрэ тэрэ тогтобо.

КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советдэй, облсовпрофой, ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан тугые, нэгэдэхи мүнгэн шангые Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ А. А. Именохоев тус коллективтэ барюулжа, бүри һайнаар худэлжэ, амжалтаяа арвбадхахыень хүсэбэ. Тэрашэлэн Сэлэнгын райпотребсоюзай бэлэдхэлэй контородо Буркоопсоюзай Хүндэлэлэй грамота барюулагдаа.

Райпотребсоюзай коллективэй баярай суглаан дээрэ КПСС-эй обкомой хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин ба худалдаа наймаанай таһагые даагшын орлогшо Ц-Б. Д. Дашибалов үгэ хэлээ.

Ц. БАТОЕВ.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ дэмжэнэй һүүлээр

«ХҮН БҮХЭНЭИ НАНГИН ХЭРЭГ»

Иимэ гаршагтай түрүү бэшэг байгша оной апрелиин 3-да манай газетэдэ толилогдоо һэн. Эб найрамдалай тала баригшадай хүсэтэ ехэ хүдэлөөндэ республикымнай ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадаа. Энэ талаар районой болон нютагай комитедүүд нилээд бэхижээ, эб найрамдалай фонддо туһа хүргэдэг комиссинуудай ажал хүдэлмэри хараа байса эдэбхижээ. Тиигэжэ 1979 ондо эб найрамдалай совет жасада республикымнай ажалшад 725 мянга гаран түхэриг оруулһан байна. Энэ олонинтын хэрэгтэ Буряад ороноймнай 1116 коллектив хабаадаа.

Гэбэшье энэ политическэ удха шанартай хэрэгтэ зарим районуудта, тэрэ тоодо Зэдын райондо, тусхай анхарал хандуулагданагүй гэжэ тэндэ шүүмжэлэгдэһэн байгаа.

Зэдын районой ажалшадай депутадуудай Советдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. Б. Бужинаев газетымнай редакцида иимэ харюу эльгээбэ.

Танай газетын түрүү бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтануд КПСС-эй райкомой секретарнадай болон эб найрамдалай фонддо туһа хүргэдэг комиссинин заседанинуд дээрэ харагдаа, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, парторгүлэдкинуудай бюро, парткомуудай секретарьнарта, сельскэ болон сомоной Советүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэртэ тусхай бэшэг эльгээгдэ. Мүнөө Борьёогой, Торнин совхозуудай, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой коллективүүдтэ эб найрамдалай фонддо туһа хүргэхэ бюро байгуулагдаа.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

...ангирриг ...ийн ...ийн ...ийн

ДҮРБЭН ЖЭЛЭЙ ДҮЛЭН СООГУУР...

1945 оной майн 9-нэй үдэр хүн түрэлтэнэй түүхэдэ хэзээдэшье мартагдахагүй. Арадуудай хоорондо энхэ тайбаниие хүсэдэг, түрүү үзэл бодол баримталдаг хүн бүгэдэ энэ үдэрые ямар ехэ тэсэбэритэйгээр дайнай жэлнүүдтэ хүлеэгээ гээшэб!... Тэрэ сагһаа хойшо тэбхэр гушан табан жэл үнгэршэбэ. Гэбэшье хүнэй сэдьхэлдэ үлэһэн тэрэ сагай гүн шархa, саг жэлэй саашалха бүри сагаахан дэльбээр саанаһаа нэгэл яншажа үбдэдэг.

— 1945 оной майн 9-ниие хаана угтаа һэмта, — гэжэ фронтовик Даша Доржиевич Очировһаа асуухадамни, тэрэ түр зуура «аа» гэжэ татаһанай удаа:

— Би тэрэ үдэрые Германиин газар дээрэ, юрэдөөл. Берлинһээ баруун урагшаа ехэшье холо бэшэ. Хаарэ, ехэ буугай дэргэдэ угтаһан хүм, —гэдэ дотороо бодолгото болоо һэн.

— Хэдэн жэлдэ хүлеэгдэһэн энэ гайхамшаг баярта мэдрэхэлые хэншье түрүүн асарһан юм. Гэнтэл, Илалта! Илалта! гэһэн шанга хашхараан эдэлжэ, тууй турлааг мэгэ, сэргэшдэй пилотко малгайнуудаг агаарта хөөрэжэ, дары ехэ, бага буунуудай «барлаһан» шанга хүхинөөн, шэхэ дулиймэ шуурган соогуур тэбэрилдээн, тааладаан, юрэдөөл, газар хүдэлмэ юумэн болоогшо бэлэн, — гэдэ нэмэжэ хэлэбэ.

Тэрэ нэгэ жэлэй оперативна хүдэлмэрилэгшын мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ тусхай һургуулида Благовещенск хотодо һуража байхадаа, 1941 оной июниин 22-ой ёрото үдэрые угтаһан байна. Дайнай урда жэлнүүдтэ Даша Доржиевич Хорин аймагай МВД-гэй дэргэдэ оперативна хүдэлмэрилэгшын туһалагшаар хүдэлһэн к

Д. Д. Очиров 1941 оной октябрь болотор Благовещенск дээрээ хилын харуулда алба хэһэнэй удаа, тэрэл онойнгоо ноябрь соо 4-дэхи армида томилогдон оробо. Нигээд лэ дайнай хүшэр зам үнжышоо һэн. Түрүүн Калининска фронтдо, тиигээд Волховско фронтын ябагаан сэрэгэй нэгэ полкдо 76 миллиметр сэмгэтэй пушкануудай батарейдэ наводчигоор тэмсэлээ үргэлжэлүүлбэ. Нэгэ шанга тулалдаанай эзэлкээтэ халуун үедэ хүлөө шархатажа, яаха аргагүй госпитальдо орохо баатай болоо һэн. Хүйтэнэй буужа байһан, оройшог намарай саг бэлэй. Хожомынь, хүлэйнгоо гүйсэд эдэгэһэн хойно, 1942 оной майһаа 37-дохи полкдо үхэр буугай командираар табигдаба. Тиихэдэ коммунист Даша Доржиевич полкын батарейн парторгоор дэбжүүлэгдээ һэн. Удангүй Сталинградай шэглэлдэ дайсаниие үй бута сохилсоһоной үдаа Ростов-на-Дону хото хүрэтэр тэмсэнээр ошобо. Энэ үедэ Эхэ оромнай «Дайшалхы габьяагай түлөө» гэһэн медаляар тэрэниие шагнажа, зориг дээрэнь баяр нэмээ һэн.

Эгээл энэ үеэр полкдонь С. М. Буденный ерэжэ, кавалеристнүүдэй һуралсал болон шадабариие өөрөө шалгаһан юм. Эндэ нютагаймнай хүбүүн эрхим гурбанай тоодо орожо, маршал Буденныйн гар табилгатай дурасхаалта медаляар мүнөө шагнагдаба. Тиихэдэ Д. Д. Очиров үхэр буугай командираар түшаал зэргые дааһан зандаа ябаа. Энэл онойнгоо июнь соо Курск шэглэжэ, гал дүлэн соогуур улам саашаа дабшаба. 7 хоног соо хөбтэхэ үнтахые мэдэлгүй, үдэр һүниие ялангүй ябаба. Ельни гэжэ газарые дайсанай гарһаа бүлэйн абабад. Эндэ тэдэнэр дайсанай олон тоото сэрэгшэд болон техникые усадхаһан юм. Энэл үедэ ахалагша сержант Д. Д. Очировай үбсүүндэ «Гвардиг» гэһэн тэмдэг ялараа һэн.

...Амаржа байһан уе һэн. Эндэ тэнэ томо һомонуудай тойоржэ байбаншье һаань, дадашаһан сэрэгшэдэ тэдэ бүгэдэ юрын юумэн мэтэ һанагдажа, брезент хүнэг бараад тэрэ үйлэнда гүижэ ябаба. Гэнтэ гэрэлэй шэхэндэ «Даша-аа! Даша-аа!» гэһэн хүлеэгдээгүй һонин ооглоон соностожо, түрүүшэгээр ойлгоогүй Очиров тэрэ дары эрьелдэн нишэ тиншээ хараашалан байба. Туугаарай тээ саагуурнь мори тэргэтэн һубарин гаражал байһан юм. Адаглажа харан гэһээнь тэрэ мори тэргэтэнэй тээ наада талада хаһатай томо хүн даллажа байба. Һанн обёржо харахадань, тэрэнь өөрынь түрэһэн нютаг Хөөрхын хүбүүн Дамдинжап Бимбаевич Базаров бодото бэсэрээ зогсожо байба. Тиин хоюулан хөөр тэзһээ гүйлдэн шахуу дүтэлэлсэжэ, тэбэрилдэшөө бэлэйбди гэжэ нүхэр Очиров һонирхон хөөрэдэг. Дайсаниие борьбодон намнажа ябаһан шахар сагта, тиимэ удаан хөөрэлдэжэ байха намжар юумэн үгы һааб даа. Гэбэшье хэр зэргэ амжалтатай ябаһан тухайдаа хэды үгэ андалдажа үрдиһэн байдаг. Эгээл тэндэ Даша Доржиевич нүхэрэйнгөө шарайда эрэлхэг зоригой гэгээтэн байхые обёржо:

— Зай, дайсантай хэр зэргэ түлалданат? — гэжэ асуугаа һэн.

— Үгы, нүхэр, эдэ золигуудай хара муухайнь гэжэ хэлэшэгүй, һаяшаг нэгэ һуурииие сүлөөлөөбди, тэндэ нэгэ айлай хашаа руу гүйжэ ороходомни, эхир үхибүүдэй эхые алаад, хөөр үхибүүдыень хоолойһоонь боһорлоод, эхэһээнь барижа хүлинхэй байгаа. Эхынь энгэр бэе сэлеэтэй, үхэһэн эхынгээ хүхэ носожо, жэлһээ дээшэ болоһон хүүгэд бархиралдажа байгаа. Тэрэ хөөр үхибүүдые штабтаа абаашажа тушаагаа һэм. Мүнөө тэрэниие һанахадаа, хуухымни үһэн бодоходол гэнэ. Эдэ золигуудые галаар шатааха хэрэгтэй! — гээд лэ саашаа гүйдэлөөрөө харааһаа далда ороһон юм.

Энэ уулзалгамни бүхэли һара соо һанаанһаамни гараагүй бэлэй гээд Даша Очиров мүнөө хөөрэжэ, сэдьхэлээ зобоно.

1943 оной август һарада сэрэгшэ нүхэдтээ хамта Смоленскын саана дайсанда шанга сохилто хэһэн байгаа. Днепр мүрениие гаталагада габьяатай байһанайнгаа түлөө нүхэр Очиров «Шэн зоригой түлөө» гэһэн удаадахи медаляар шагнагдаба.

Нэгэтэ баһа шанга тулалдаанай үедэ дайсанай нэгэ автобатарей, хөөр ашаанай автомашина, хөөр танк ба самоходно буу гэхэ мэтые тэрэ нүхэдтээ суг үгы хэһэн байна. Тиигэжэ тэрэ медаляар баһал шагнагдаа һэн.

Бүлэг боролго соо Даша Очировай батарей байрланхай буудахаар бэлэн болоод байба. Гэнтэ хүлеэгдэгүй газараар дайсанай «тигр» гаража ерэбэл даа. Дары тэрэниие усадхаад байтарынь, саанаяһаань үшөө нэгэн гаража, түрүүшынгээ танкаар «нуута» хэжэ ерээд буудахадаа, расчедойнь 2 хүниие үгы хэһэн юм. Тиигэжэ хэлхеэ холбоошон Борисов, гурбан жэлдэ суггаа ябаһан Мос. агай Долгов нүхэдһөө тэрэ хахасаһан байна. Тиин манайхин гэдэргээ сухариха гэһэн захиралта абажа, Д. Очиров Максимовтай суг полкоёо абарха даабари абаһан байна. Энэмнай 1943 оной һүүл тээшэ ябажа байһан саг нэн.

Энэ халуун тулалдаанда даалгагдаһан үүргээ жэншэдгүй дүүргэжэ, нүхэр Очиров Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан байна.

Ажалай болон дайнай ветеран Д. Д. Очиров мүнөө пенсидэ гараашье һаа, миин һуужа шададаггүй. Совхоздоо али бүхы аргаараа туһа хүргэжэл, хүдэлжэл ябаһаар. Тэрэ олон хүбүүд, басагадтай. Тэдэнэр бүлта бэсээ дааһан хүдэлмэришэд боложо, айл болон түбхинэнхэйнүүд.

Д. ДОРЖОГУТАБАЙ.
Хэжэнгэ.

«Арадтаа алба хэхээр бэлэмди»

Агууехэ Илалтын үдэрэй урдахана республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын һургуулида һураһан бүлэг курсантнар һуралсалайнгаа түгэсхэлдэ зорюулагдаһан баяр ёнололой жагсаалда зогсобо. Тиигэжэ эдэнэр Эхэ ороондоо алба хэхээр хэзээдэ бэлэн байһан тухайгаа тангариг үгэһэн байна. Энэ баяр ёнолол Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ хүндөөр шархатаад, Улаан-Үдэ хотын госпитальнуудта наһа барахан сэрэгшэдтэ табигдаһан хүшөөгэй дэргэдэ үнгэргэгдэһэн байна.

Тус һургуулиин начальник И. А. Лиханова курсантнуудай тангаригаа үгэхөөр бэлэн болоһон тухай Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр Н. В. Бутухановта элидхэһэнэй удаа, эдэнэр хойно хойноһоо һубарилдан ерэжэ, тангариглана:

— Би МВД-гэй органуудта хүдэлхэеэ ороходоо социалис Эхэ орондоо, өөрынгөө арадта үнэн сэхээр алба хэхээр бэлэн байһан тухай тангаригаа үгэнэб, — гээд бусадһаа түрүүлэн тангариглаһан, Хяагтын районоо ерэһэн курсант Ц. Ц. Бадмаин элидхэнэ.

Байгша ондо тус һургуули 120-өод курсант дүүргэжэ, республикын районуудай дотоодын хэрэгүүдэй таһагуудта хүдэлхөөр эльгэгдэбэ. Тэдэнэй дунда эрхим һайнаар һураһан, һургуулиингаа жажаандалда, нинтын хүдэлмэрилдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан В. Н. Никитин, А. Г. Борщенко болон бусадта баяр баясхалан хүргэгдэһэн, Тарбагатай, Хойто-Байгалһаа ерэһэн Н. С. Иванов, Д. Н. Саганов гэгшэд МВД-гэй Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэһэн байна. Тиихэдэ һуралсалай үедэ эрхим дүн харуулһан бүлэг курсантнуудта старшина, сержант гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо.

— Эдэ үдэрнүүдтэ манай Эхэ ороной ажалшад Агууехэ Илалтын 35 жэлэй ойе баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Амгалан тайбан энэ сагта манай зэргэдэ жагсаһан таанад арад зондоо үнэн сэхээр алба хэжэ, өөһэдыгөө һайн талаһаа харуулхыстнай, саашаа МВД-гэй училищи, академинүүдтэ һуралсалаа үргэлжэлүүлхыстнай хүсэнэб, —гэжэ Буряадай АССР-эй догоодын хэрэгүүдэй министр Н. В. Бутуханов амаршалгыг үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Удаань КПСС-эй Советскэ, Октябрьска райкомуудай нэгэдэхи секретарьнуудаг В. Н. Башкеев, И. А. Антакшинова, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, КПСС-эй XXV съездын делегат, барилга-хабсаралгын нэгэдэхи управлениин штукатур-малярнуудай бригадир Л. Н. Кузнецова, милициин ветеран А. М. Моссоров, һургууля эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргэһэн В. Н. Никитин болон бусад үгэ хэлэбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеран, дайнай жэлнүүдтэ 303-дахи стрелково дивизиин политическэ таһагай начальник, удаань корпусой командирай политическэ талаар ерлогшо ябаһан Д. Ц. Цыремпилон үгэ хэлэхэдээ, эб найрамдалай ходоодоо мунхэ байхын түлөө тэмсэхыень эндэ сугларагшадые уряадаа.

Удаань курсантнууд хүшөөгэй дэргэдэ ошожо баглаа сэсэгүүдые табиһан, аха нүхэдэйнгөө дурасхаалда минутын туршада абяа шэмэзэгүй байжа хүндэлөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һургуулияа эрхимээр дүүргэһэн В. Н. Никитин үгэ хэлэжэ байна. 2. Бүлэг курсантнууд баглаа сэсэгүүдые табижа ябана.

В. КОЛОСОВОЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Паар — үндэр баян ургасын эшэ үндэһэн» — түрүү бэшэг. Арбадахи табан жэлэй ажалай вахтада. ТАСС-ай һонин. Фото-мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партийна комитедүүдэй пленумуудта дээрэ. «Шухала зоригло» — В. Ерохиной статья. Түрүү дүй дүршэлэй адрес: асбоцементын зүйлнүүдэй Тимлюйн завод.

Гурбадахи хуудаһанда. «Катастрофа» — В. Найдановагай статья. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаһаа. Телевиденийн, киногой программа. Мэдээсэлнүүд, соносхолнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Һуралсалай заведениүдтэ абалга тухай мэдээсэлнүүдэй тусхай хуудаһан.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.55—Дамжуулгын программа. 8.00—«Время». 8.10—Үглөөнэй гимнастика. 9.05—«Атланты Карнатиды» —телевизионно олон серитэй фильмын 1-дэхи сери. 10.35—«Ан амтадай ажамидарал». 11.3[illegible] —Шэнэ һонин. 13.55—Дамжуулгын программа. 14.0[illegible] —Шэнэ һонин. 14.20—Б[illegible]римтата фильмүүд. 15.25—«Уран гартан». 15.55 «Звездочет» —тележурна[illegible] 16.40—«Живое слово Л[illegible]нина». 17.25 — «Арад[illegible] уран бэлиг» — телевизионн[illegible] шэнжэлэл. 18.15—«Мүнө[illegible]дэр — түүби дэлхэйд[illegible] 18.30 — «Эрхэтэн ба хуу[illegible]ли». 19.00 — «Атланты Карнатиды» —телевизионн[illegible] олон серитэй уран һайхан фильмын 2-дохи се[illegible] 20.30—«Время».

Улаан-Үдэ. 21.05—«М[illegible]нөө үе сагай хүнтэй уулзага». 21.35—«Байгал» — м[illegible]дээсэлэй программа (буряаадаар). 22.05 — «Арада[illegible]най аман зохёол».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММ[illegible]

Улаан-Үдэ. 18.25—Мулт[illegible] фильмнүүд. 18.35—Ил[illegible]тын 35 жэлэй ойдо «Зиг[illegible]над рейхстагом» (дабталга[illegible] 19.35 — «Белла Рудеч[illegible]дуулана» —фильм-концерт[illegible] 19.55 — Баримтата фи[illegible]мүүд. 20.55—Соносхолнуу[illegible]

Москва. 21.05—«Симф[illegible]ническа ехэ оркестрэй ча[illegible] 22.05 — Ольга Берггол[illegible]цой зохёохы ажал ябу[illegible]га.

ТАСС • АПН
ХИЛЫН СААНАҺАА

СОВЕТ АРАДАЙ АГУУЕХЭ БААТАРШАЛГА

Гитлеровскэ Германиие бута сохилгодо совет арадай шинидхэхы хубитаяа оруулһые тэмдэглэн, Илалтын үдэртэ һайн һанаатай бүхы хүн түрэлтэн эдэнэй баатар габьлагай һүр жабхалангай урда һүгэдэжэ, ёһолон хүндэлһэн байгаа.

НЬЮ-ЙОРК. Фашис Германиие илаһаар 35 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан ООН-ой штаб-байшан соо болобо. Дэлхэйн түс эмхиин мүндэлэн бии бололго энэ агууехэ үйлэ хэрэгтэй таһаршагүй холбоотой. Гитлеровскэ коалицида эсэргүүтэмсэлдэ хабаадагшад ООН-ниие эмхидхэн байгуулһан юм.

Польшын түлөөлэгшэ Н. Фрейберг, СССР-эй түлөөлэгшэ В. Я. Илечко гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, фашизмые илаһаар 35 жэлэй ой хадаа дэлхэйн бүхы арадуудай һайндэр болоно гэжэ тэмдэглээ.

ПРАГА. Фашис булимтарагшадһаа Чехословакиие Совет Арминн сүлөөлһөөр 35 жэлэй ойдо зорюулагдаһан парад үнгэргэгдэбэ. ЧССР-эй национальна оборонын министр, армиин генерал М. Дзур үгэ хэлэһэн байна.

СОФИ. Илалтын 35 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглааануудта Болгариин бүхы хото городуудта, һуурин тосхонуудта үнгэргэгдэбэ, фотовыставкэнүүд нээгдэбэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветераануудтай залуушуулай уулзалгануудаа хаа хаанагүй болоо.

БУДАПЕШТ. Сүлөөлөгшэ-совет сэрэгшэдтэ зорюулагдажа, Сабадшаг талмай дээрэ бодхоогдоһон хүшөөгэй дэргэдэ веногууд табигдаба. ВСРН-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар болон ороной партийна багрэнэй бүсад хүтэлбэрилэгшэд энээндэ хабаадаһан байна.

БЕЛГРАД. Югославиин нинслэл хотые сүлөөлхын түлөө байлдааануудта үнаһан совет болон югослав сэрэгшэдэй хүүр дээрэ веногууд табигдаба.

УЛААН-БААТАР. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда Советскэ Союзай түйлаһан Илалтын 35 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан эндэ болобо.

Совет арадай илалта Агууехэ Октябряар мүндэлһэн шэнэ нинтын-политическэ байгуулалтын илан мандалгые элирхэйлэн гэршэлээ гэжэ МНР-эй оборонын министр генерал-полковник Ж. Авхиа элидхэл соогоо тэмдэглээ.

ХЕЛЬСИНКИ. Дайнай бүхы бэрхэшээл түбэгүүдые бэе дээрээ даажа гараһан совет арадай илалта дэлхэйн арадуудай дурасхаалда хэтэдээ үлэхэ юм гээд Финляндиин Компартиин ЦК-гай мэдүүлэг дотор хэлэгдэнэ.

• • •

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай түйлаһан илалтада зорюулагдаһан суглааануудаг, баяр ёнололнуудаг Базельдэ, Осло дэ, Венэдэ, Бухарестдэ, Пхеньянда, Варшавада, мүн бусад олон гүрэнүүдэй хото городуудта үнгэргэгдөө.

В. ЖИСКАР д'ЭСТЭНЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

ПАРИЖ. Франци улахоорондын байдалые һуларуулха талаар шэглүүлэгдэһэн гадаадын политикаяа саашадаашье бэслүүлхые хараална гэжэ Францийн Республикын президент В. Жискар д'Эстэн эндэ телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Аюул түбэг ехэтэй оршон байдалда ажаһуунабди гэжэ президент хэлэбэ. Иимэ байдалда Франци улахоорондын шахардуу байдал һуларуулхые оролдохо байна.

«Юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай ороноудай гүрэнэй ба правительствын толгойлогшоноро һаяхан Люксембургда болоһон уулзалга урагшагүйдөө. Энэ ушар юуннээ болооб гэхэдэ, «юрэнхы дэлгүүрэй» бюджедгэ Англиин мүнгэн һангай хубита тухай асуудалаар Великобританиин ба юһэн гүрэнэй бусадай хоорондо гүнзэгы ехэ хёмороо зүришэлдөөнэй гараһанһаа болоһон байна. Энэ талаар Англи харюусалгатай гэжэ президент тэмдэглээ.

ОРОНОЙМНАЙ МЭРГЭН ХАРБАГШАД—УЛААН-ҮДЭДЭ

КПСС-эй XXV съезд дээрэ баталагдан абтаһан Даабарита тоонуудаг соо 125 асари ехэ барилга хэгдэхээр хараалагдаһан юм. Эдэнэй хоёрынь — Байгал-Амарай түмэр замай Буряадай участок, Гусиноозерско ГРЭС — манай республикын дэбисхэр дээрэ баригдажа байна.

Хоёр жэлэй урда тээ ВЛКСМ-эй ЦК-гай Секретариадай ба СССР-эй Спорткомитедэй шиндхэбэреэр спортын элдэб зүйлнүүдээр ороноймнай суглуулагдамал командануудаг комсомолой бүхэсоюзна габшагай барилганууде шефтээ абаа һэн. Барилдаашад — Байгал-Амарай түмэр замай, харин һур харбагшадай суглуулагдамал команда Гусиноозерско ГРЭС-эй барилгашадые шефтээ абаһан юм. Тиигэжэ эдэнэр хэлсээнүүдые баталаад нэгэ нэгэндээ ябалсажа байдаг.

Һур харбалгаар СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүдһээ бүридэһэн спортивна делегаци үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Улаан-Үдэдэ ерэбэ. Ороной олимпийскэ суглуулагдамал командада кандидадууд, уласхоорондын классай спортын мастернуудаг: СССР-эй арадуудай зунай VII Спартакиадын чемпионууд Наталья Бурузова (Ташкент), Европын чемпионадта мүнгэн медаляар шагнагдаһан Владимир Максимов (Баку), СССР-эй кубогта нэгэнтэ бэшэ хүртэһэн Лидия Шикота (Эрхүү), ороной кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөндэ дүрбэ дахин илаһан, Италида үнгэргэгдэдэг ехэ мүрысөөндэ Амброзианын кубогта хүртэһэн, СССР-эй олоо дахин рекордсмен Владимир Ешеев (Шэтэ) болон ороной суглуулагдамал командын ахамад тренер А. Ш. Балов гэгшэд делегациин бүридэлдэ ороно. ВЛКСМ-эй ЦК-гай инструктор Юрий Бойко делегацие хүтэлбэрилнэ.

— ВЛКСМ-эй ЦК-гай, СССР-эй Спорткомитедэй даалгабаряар танай республикада ерэбэди. Суглуулагдамал командын гэшүүдтэ сүлөө сагынь хомор гэжэ өөһэдөөшье мэдэжэ байгаа аабзат даа. СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө мурысөөнэ мэнэ һаяхан дурэбэ. Эндэ Европын экс-чемпионка Ольга Рогова (Ташкент), Александр Кислицын (Алма-Ата) гэшэд илажа гараа. К. Лосаберидзе, Н. Бутузова, В. Ешеев, Н. Мигачев гэгшэд удаахи һуурииуудта гараһан байна. Манай ороной Олимпиадада түлөөлхэ мэргэшүүл майн 28-һаа июнь 3 болотор Москвада үнгэрэгдэхэ СССР-эй чемпионадай һүүлээр тодорууладаха юм. — гэжэ ахалагша тренер Арсен Шугаибов Балов хөөрэнэ.

Энэл үдэртөө айлшадай этнографическа музэйтэй нилсаһан, Буряадай академическэ оперо, баледэй театра ороо.

Үсэгэлдэр спортивна делегаци Гусиноозёрскэ ГРЭС ошобо. Комсомолой бүхэсоюзна габшагай барилгын барилгашадтай уулзажа, ажал хэрэгүүдэйнь нилсахаһаа гадна, спортамжалтануудаг тухайдаа ярэхэ юм. **Б-М. ЖИГЖИТ.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн һаа): һур харбалгаар СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд Н. Бутуханов, Л. Шикота, В. Максимов, В. Ешеев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ФУТБОЛ

ХОЁРДОХЁО ИЛАБА

Улаан-Үдын «Локомотив» командатай календарьна уулзалгаяа үнгэргэхөөр ерэһэн Новокузнецкын «Запсибовецэй» футболистнууд түрүүшынгээ нааданда 4:0 тоотойгоор шүүгдээ гэжэ мэдээсээ һэмди. Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр эдэнэр хоёрдохи наадаяа Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ үнгэргэжэ, футболой нааданда дуратайшуулай анхарал татаба.

Газаамнай секундын 20 метр шахуу хүсэтэй һалхитай, һэрюубтэршье һаань, стадиондо хүн зон олоороо суглараа. Түрүүшын нааданай дүн хараһан эдэнэр лэ «Хоёрдохи уулзалгада манайхинай тактика мэдэхэ болоһон айлшад шүүгдэхэгүйе оролдохол ха» гэлдэгшэд олон байгаа.

Үдэшын 5 часаа нааданшье эхилжэ, хоёр командын футболистнууд, нлангаяа Улаан-Үдын добтолгошод урда үдэрэйхидэл мэтэ урагшаа гарамсаараа айлшадайнгаа ворота руу бүмбэгэ сохижо оруулха һэдэлгэ гаргана. Сухарилтагуй гэхээр добтолһон «Локомотивай» футболистнуудай сохиһон бүмбэгэ воротада орожо үгэхэ юумэ бэшэ даа. Тиихэ мүртөө шанга һалхин өөдэ добтолһон манай футболистнууд яһала һайн наада харуулаа. Хорин табан минутын үнгэрөөд байхада манай футболистнууд сохом лэ гурбан бүмбэгэ сохижо оруулха аргатай байгаа. Тэд сохиһон бүмбэгэнь һалхинда туугдан, буруу тэзшээ мухаряад лэ байха юм...

Ээлжээтэ добтолгодо орогоһон Улаан-Үдын футболистнууд тоо нээжэ, стадион гэзшэ хүүешэбэ. Энэ бүмбэгэ Виктор Пугач толгойгоороо залан сохижо оруулаа ха юм. Энээнэй удаа «Локомотивай» футболистнууд урма зоригоо бадарган, шанга шанга добтолгонуудые эмхидхэнэ. Айлшадай хамгаалагшад энэ хүшэр хүндэ добтолгонуудай нэгэндэ воротагайнгаа дэргэдэ бүмбэгэдэ гараараа хүрэжэ. 11 метрэй ялын бүмбэгэ ворота руугаа сохюулха болобо. Энээниень Виктор Пугач мэргэхэнээр сохижо, нааданайнгаа тоо 2:0 болгобо.

Хоёрдохи хахадта х[illegible] командын футболистнууд [illegible]наһан һайн добтолгонуудтэ хэ[illegible]. Эндэ манай хамгаалагшад Сергей Тутаев; [illegible] Ковалев, Рустам Оз[illegible] вратарь Иван Корж[illegible] гэгшэд хурдак солбоншадамар бэрхээр наада[illegible] гараа. Энээгээр ээлж[illegible]лалта туйлагдажа, «Л[illegible]мотив» командын фу[illegible]листнууд «Запсибовец[illegible] футболистнуудые дүн[illegible]та 6:0 тоотойгоор шүү[illegible] дүрбэн очко өөртөө шүүлхэ болобо.

Удаадахи наадан [illegible] 15-да үнэргэдэхэ. Ман[illegible] айлшаар Новосибирск[illegible] «Чкаловец» команда [illegible] юм. Наадан үдэшын [illegible]гаан часаа эхилхэ.

Т. БАДМА[illegible]

АЮУЛТАЙ ЗАМААР

ВАШИНГТОН. Иранда эсэргүү һүйдэлтэ ябуулга хэһэн Дж. Картерай захиргаан бэеэ дааһан байдалтай энэ Исламска ороидо эсэргүү шэнэ эзэрхэг түримхэй ябуулгада бэлдэжэ үргэлжэлһөөр.

«Авиэйшн уик энд спейс технолоджи» гэжэ Пентагоной журнал редакционно статья соогоо Иранда үргэн далайсатайгаар дары добтолон орохые уряалһан байна. Статьягай авторай мэдүүлһэнэй ёһоор, Холбоото Штадууд «Ирантай дай хэхэ тухай асуудалые мүнөө «эгээл һайн зам» болоно гэжэ баталба.

Иранда эсэргүүгээр хэгдэжэ байһан зэбсэгтэ ябуулгые буруушаажа байһанаа мэдүүлэн, туушаалһаа буунан гүрэнэй секретарь С. Вэнстэй США-гай президент Дж. Картер хөөрэлдэхэдөө, американ-иран хёмороо зүришэлдөөе шиндхэхын тула сэрэгэй ябуулгануудые захиргаан саашадаа хэрэглэхэгүй юм гэжэ мэдүүлһэн байгаа. Гэбэшье захиргаанай дээдэ тушаалтай хүдэлмэрилэгшэдэй мэдүүлгэнүүд энэнэйнь худал хуурмаг байһые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Вашингтон, Иранда эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулга хэхые эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байна.

ТЕГЕРАН. Исламска Революционно Советэй ба Иранай правительствын хамтын заседани эндэ болобо. Советэй гэшүүн аятолла Бехешти заседаниий һүүлээр Тегераная радиодо интервью үгэхэдөө, американ десантын Тебес хото шадар буулгаһан ушар баримтые мүрдэн шэнжэлтхэ тухай элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ зүблэхэ зүйлэй гол асуудал байгаа гэжэ мэдээсэбэ. Энэ түримхэй ябуулгын олохон баримтануудэ элирүүлэгдээ, гэбэшье мүрдэлгэ үргэлжэлүүлэгдэнээр гэжэ тэрэ хэлээ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35. редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21 информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро —2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-03466. Заказ № 110. Индекс [illegible]

Редактор Р. Б. ГАР[illegible]